

СПОРТИВНІ АНГЛІЦИЗМИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Андрій Сорокін

Харківська державна академія фізичної культури
Харків, Україна

Анотація. Тези присвячено актуальній проблемі сучасного перекладознавства – використанню англомовних лексичних запозичень у спортивному дискурсі української мови. У ході дослідження використано аналітичний, порівняльний та пошуковий методи й отримано результати щодо вживання англіцизмів у спортивному лексиконі української мови.

Ключові слова: англіцизми, спортивна термінологія, англомовні запозичення, спортивний дискурс.

Вступ. Сучасні джерела інформації: публіцистичні матеріали, довідники, навчальні посібники, інші наукові доробки доводять, що основним джерелом запозичення лексичних одиниць в українському вокабулярі є англійська мова. Запозичені слова потрапляють до української мови внаслідок взаємозв'язку між різними мовними групами, завдяки культурним, економічним, політичним, інтеграційним процесам між країнами. Використання в українській мові англіцизмів є актуальним, оскільки англійська мова є однією з головних мов міжнародного спілкування. Ще однією причиною проникнення англіцизмів у мову є стрімкий розвиток сучасних технологій та глобалізація. Спортивні англіцизми є не тільки в українській мові, а й у мовах більшості країн світу. Це пов'язано з тим, що багато видів спорту, таких як футбол, баскетбол, теніс та інші, походять з англомовних країн. Тому багато спортивних термінів мають свої корені саме в англійській мові.

Мета та завдання дослідження: простежити використання лексичних запозичень з англійської мови в сучасний спортивний дискурс української мови.

Матеріал, результати дослідження та їх обговорення. Серед найпопулярніших спортивних англіцизмів, які активно вживаються українцями, можна відзначити “футбол” (football), “баскетбол” (basketball), “волейбол” (volleyball), “теніс” (tennis), “бокс” (boxing), “кардіо” (cardio), “фітнес” (fitness), “бодібілдинг” (bodybuilding) та інші. Окрім того, в спорті часто використовуються фрази, які звучать англійською. Наприклад, “він” (win) або “луз” (lose) – виграти або програти, “феа плей” (fair play) – чесна гра, “рефері” (referee) – суддя, “коуч” (coach) – тренер, “воркаут” (workout) – тренування та інші.

Важливим аспектом використання спортивних англіцизмів є їхня роль у підвищенні ефективності спілкування в спортивному середовищі. Спортивні англіцизми дозволяють зменшити кількість слів, які потрібно використовувати для опису спортивних подій, і тим самим збільшити швидкість спілкування між тренерами, гравцями, журналістами та іншими учасниками спортивної галузі.

Наприклад, термін “корнер” використовується для позначення кутового удару в футболі, “сервіс” – для позначення першого удару в тенісі, “тайм-аут” –

для позначення перерви в грі, “рекорд” – для позначення найкращого результату в певній дисципліні тощо.

Крім того, спортивні англіцизми часто з’являються в медіа для опису спортивних подій, які транслюються на телебаченні чи в інтернеті. Це дозволяє споживачам медіа отримувати інформацію про спортивні події більш доступним та зрозумілим способом.

Однак, не слід забувати про потенційні негативні наслідки використання спортивних англіцизмів у звичайному мовленні. Зокрема, це може призвести до надмірного використання іноземних слів у повсякденному спілкуванні, що може зменшити культурну самобутність української мови. Крім того, це може створити перешкоди для тих, хто не має достатньої кількості знань англійської мови.

Окрім того, англійські терміни в сфері спорту не тільки використовуються в розмовній мові, але і в наукових дослідженнях та спеціалізованій літературі. Наприклад, в публікаціях про тренувальні методики, фізіологію спорту, техніку виконання вправ тощо. Тому для фахівців у цій галузі використання англійських термінів є необхідністю.

Висновки. Отже, можна зробити висновок, що спортивні англіцизми в сучасній українській мові є не тільки актуальними, але й необхідними. Вони використовуються в розмовній мові, на телебаченні, в інтернеті, в наукових дослідженнях, у спеціалізованій літературі та на змаганнях. З одного боку, вони допомагають збагатити словниковий запас української мови та вивчати англійську, яка є однією з найпопулярніших мов у світі. З іншого боку, вони відображають взаємозв’язок культур та сприяють зростанню міжнародного спілкування та сприйняття спортивних досягнень у світовому співтоваристві.

Тому, хоча у використанні англіцизмів може бути певний ризик зниження рівня знання української мови, але взагалі вони відображають потребу сучасного світу та необхідність впровадження міжнародних стандартів в спортивну діяльність. Використання спортивних англіцизмів має бути збалансованим та відповідати мовним нормам.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку: асиміляція англомовних запозичень у сфері фізичної культури та спорту на лексико-семантичному рівні, вивчення їх стилістичних особливостей у сучасній українській мові.

Список використаної літератури:

1. Карпець Л., Коваленко Ю., Гнатенко К. Мовна складова у формуванні професійної культури майбутніх вчителів фізичної культури та тренерів. *Закарпатські філологічні студії*. Випуск 28, том 1. Видавничий дім «Гельветика», 2023. С.156-160. <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.28.1.29>

2. Карпець Л., Коваленко Ю., Гнатенко К. Українське спортивно-ігрове назовництво в мовному просторі. *Закарпатські філологічні студії*. Випуск 30. Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 31-37. <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.30.5>

3. Karpets L. A., Kovalenko J. N. Ukrainian sports jargon as a linguistic phenomenon. *Modern researches in philological sciences: collective monograph*.

Riga: Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2020. P.118-133.
<https://doi.org/10.30525/978-9934-588-37-2/8>

4. Kovalenko, J., Gnatenko, K., Fedorenko, O., Karpets, L., & Kovalenko, R. Formation of Vocational Competence of Future Specialists in Physical Education and Sports. *Pedagogika*, 140 (4), 2021. P.220-236. <https://doi.org/10.15823/p.2020.140.12>

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Ірина Товт, Єлизавета Вакуленко

*Київський заклад Київської обласної ради «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж»
Біла Церква, Україна*

Анотація. У тезах розкрито питання сучасних підходів до формування культури мовлення майбутніх учителів фізичної культури. Проаналізовано наукові розвідки з означеної проблеми, з'ясовано складові комунікативної функції, якими повинен володіти педагог. Виокремлено типові помилки, що мають місце у мовленні студентів, запропоновано окремі методи і прийоми, які впливають на формування культури мовлення майбутніх фахівців.

Ключові слова: культура мовлення, професійна компетентність, мовленнєва діяльність, етика спілкування.

У сучасних умовах одним із завдань вищої школи є формування професійної компетентності випускників, здатних до самореалізації, креативності, творчого вирішення різноманітних завдань, пов'язаних з майбутньою фаховою діяльністю. Важливого значення в цьому аспекті набуває проблема культури мовлення майбутніх учителів фізичної культури, позаяк саме педагог засобами слова мотивує учнів до розвитку рухової активності, збереження й зміцнення здоров'я, професійних занять спортом, виховує морально-вольові якості.

Педагогічні ідеї про роль і місце мовленнєвої культури учителя відображені у працях В. Сухомлинського, де зазначається: «Мовна культура людини – це дзеркало її духовної культури. Найважливішим засобом впливу на дитину, облагороджування її почуттів, душі, думок, переживань є краса і велич, сила і виразність рідного слова» [2, с. 202].

Проблема формування культури мовлення є у центрі досліджень низки науковців (Берегова Г., Вашуленко М., Климова К., Коваль А., Лушпинська Л., Наумчук М., Окуневич Т., Пентилюк М., Хома Т. та ін.).

Метою дослідження є з'ясування сучасних підходів до формування культури мовлення майбутніх учителів фізичної культури.

Культура мовлення студентів виявляється в мовленнєвій діяльності й тісно пов'язана з формуванням особистості. Реалізується на двох рівнях: